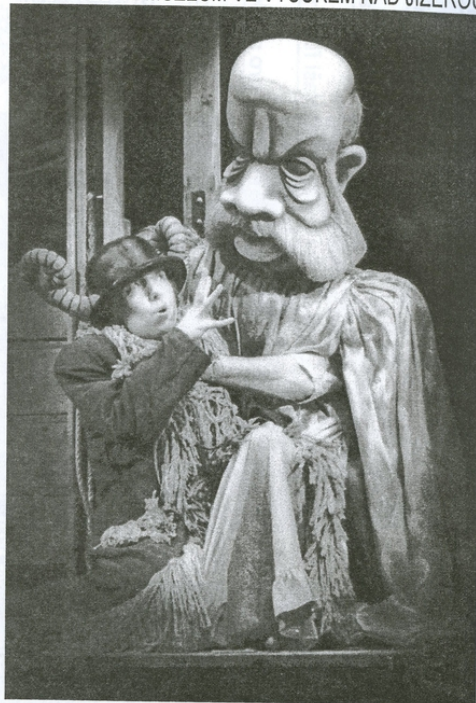

VLASTIVĚDNÉ MUZEUM VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

Ivo Mičkal

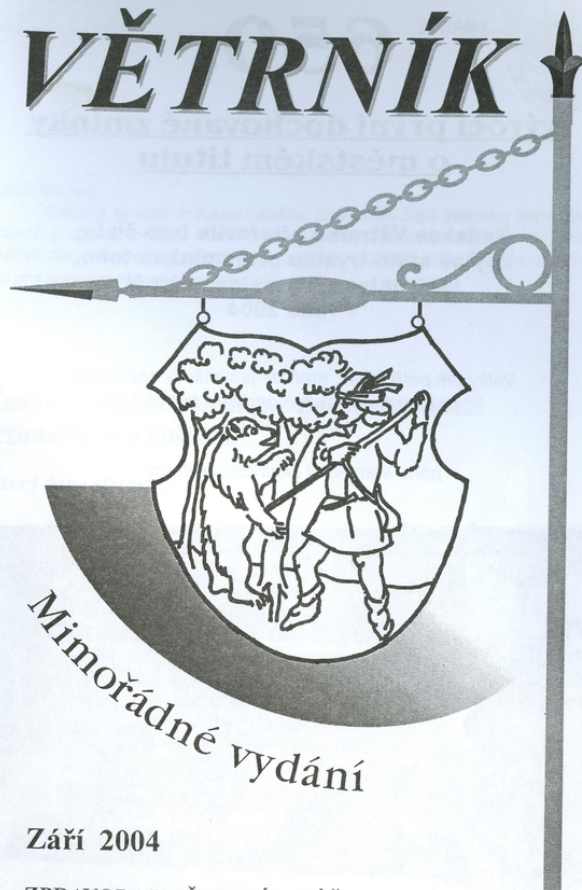
LOUTKY

(loutkové divadlo ve fotografii)

Výstava otevřena od 16. září do 16. října 2004
mimo pondělí každý den 8³⁰ - 12⁰⁰, 13⁰⁰ - 16⁰⁰

Zpravodaj MěÚ Vysoké nad Jizerou - Větrník mimořádné vydání/2004 vedoucí redaktorka
Ludmila Hnyková, náklad 450 ks, cena 10,-Kč. Příspěvky zasílejte do každého
3. v měsíci na MěÚ ve Vysokém n. J. PSČ 512 11.Redakce-Muzeum-tel.:481 593 118
V roce 2004 vytiskl R. Friede, tiskárna merkantilu Roprachtice - tel/fax 481 593 163

VĚTRNÍK

Září 2004

ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

650.

výročí první dochované zmínky o městském titulu

**Redakce Větrníku připravila toto číslo,
aby se stalo trvalou připomínkou toho,
jaký ohlas měly oslavy výročí
v roce 2004**

*Velký dík patří všem, kteří se jakýmkoliv způsobem
na jejich přípravě a průběhu podíleli,
ale především*

panu starostovi Jindřichu Maturovi

Vážení čtenáři,

dostává se vám do rukou zvláštní, slavnostní číslo Větrníku, které jsme sestavili z ohlasů rodáků, přátel a návštěvníků Vysokého nad Jizerou. Rádi bychom zachovali alespoň písemně atmosféru těchto několika významných dnů pro budoucnost města a jeho obyvatel.

Úvodem otiskujeme dopis k našemu výročí z Ministerstva kultury:

Vážený pane starosto,

dovoľte mi, abych Vám osobně, ale i Vaším spolupracovníkům i přátelům z Vysokého alespoň tímto způsobem poděkovala za opravdu jedinečné a nezapomenutelné zážitky ve Vašem městě při jubilejních oslavách 650. výročí města Vysokého nad Jizerou, konaných dne 21. 8. t. r.

Myslím, že slavnosti přispěly k zvýšení popularity a propagace Vašeho krásného města a jsem ráda, že v tomto městě, kde život jeho obyvatel vzhledem ke klimatickým podmínkám vůbec není lehký, žijí především příjemní, skromní a pohostinní lidé. Mohu zároveň konstatovat, že finanční příspěvek ze státního rozpočtu, poskytnutý městu formou dotace, byl oprávněný a byl také dobře využit.

Ještě jednou Vám za to, vážený pane starosto, upřímně děkuji. Do další práce Vám přeji vše dobré.

S pozdravem

PhDr. Zuzana Malcová
ředitelka odboru regionální
a národnostní kultury

Hovory S

Vážení přátelé,

v srpnu letošního roku se uskutečnily oslavy výročí 650 let od první zmínky o městě Vysokém nad Jizerou. Dovolte, abych Vám všem, kteří jste pomohli oslavy uskutečnit, upřímně a z celého srdce poděkoval. Dovolte, abych Vám také vyřídil poděkování od Vašich spoluobčanů, přátel a účastníků oslav, kteří Vaši práci hodnotí velice kladně, oslavy považují za velmi zdařilé - svědčí o tom velké množství pochvalných telefonátů a dopisů.

Chtěl bych vyslovit naději, že se opět setkáme při podobných akcích, které budou mít společenský a kulturní význam pro naše město a okolí.

Jindřich Matura, starosta

Součástí oslav bylo udělení čestného občanství, vyznamenání města a ocenění starosty.

Čestné občanství:

MUDr. Karel Dlabal
Pavel Hora

Ocenění starosty:

Jiřina Döubalíková
Svatava Hejralová
Vladimír Hladík
Iva Řehořová
Věra Ševčíková
Ivo Vodsed'álek

Vyznamenání města:

Ing. Josef Grafek	školství, ISŠ
Josef Hejral	divadlo
Ludmila Hnyková	Větrník
Slávka Hubačiková	kultura
JUDr. Václav Lukáš	historie
Zdeněk Lukeš	SDH
MUDr. Blanka Šinkorová	zdravotnictví
Josef Zita	sport

Trhy

Mnozí návštěvníci se těšili na slíbené staročeské trhy. Město jednalo s příslušnou agenturou, která slíbila připravit stánky s prodejem žádaných předmětů. Nakonec ale požadovala takové ceny, které byly pro město nepřijatelné. Na další jednání jiným směrem už nezbyl čas.

Zvláštní poděkování

Patří skupině městských zaměstnanců, kteří za vedení tajemníka pana Ing. Pavla Štěpánka uklidili po sobotní zábavě a ohňostroji náměstí tak, že nedělní ráno přivítalo hosty opět ve vzorně upraveném a čistém městě. Lidi to udivilo, kdy ti zaměstnanci asi vstávali, ptali se mnozí. Veliký dík!

Dále už budete moci číst a sledovat pocity a nálady hostů i domácích, které během těch tří dnů prožívali.

Jedinou výjimkou je v závěru přehled divadelních představení v rámci Krakonošova divadelního podzimu. V příštím, normálním čísle, které vyjde o měsíc později, tzn. koncem října, by už bylo na tyto informace pozdě. Poslední letošní číslo se objeví v obvyklém termínu, tedy koncem listopadu.

Cena v případě mimořádného čísla zůstává stejná. Předplatitelům se těchto 10,- Kč připočte k platbě na rok 2005.

Na základě rozhovoru se starostou připravila Ludmila Hnyková

Vysočáci, bravo!

Oslavy 650. výročí první písemné zmínky o městě Vysokém nad Jizerou byly velkoryse připravené a organizačně výborně zvládnuté. Tak bohatou nabídku akcí a překvapení jsme vůbec nečekali.

Myslím si, že "všichni dobří rodáci" i jejich blízcí, kteří se oslav zúčastnili, byli velmi spokojeni. Nejenže se znovu podívali domů, ale také se mohli na

vlastní oči a uši přesvědčit, jak čile a v souladu s požadavky doby se Vysoké rozvíjí a jak přitom dokáže uchovávat dobré tradice.

Po celé tři dny oslav jsme se doma skoro nezdřžovali, snažili jsme se totiž stihnout všechno: v pátek odpoledne slavnostní zasedání městského zastupitelstva, večer divadlo (mimořadně - výborně jsme se pobavili), pak rychle spát, abychom v sobotu ráno byli včas v průvodu. V poledne jsme stihli oběd, který dobrovolně připravil švagr, a vyrazili jsme navštívit "otevřené dveře". Hned první návštěva v místní integrované střední škole znamenala překvapení - studijní program, perfektní vybavení a zasvěcený výklad paní ředitelky, jejího zástupce a příjemné mladé pedagožky, to všechno prozrazovalo, že zde pracuje tým nadšených lidí. Kdyby takových bylo víc, tak se o naše školství nebojíme.

S obdivem a pokorou jsme o něco později procházeli dnes už slavnou nemocnici specializující se na chirurgii ruky a plastickou chirurgii. Zatímco některá malá zdravotnická zařízení bojují o přežití, vysočtí chirurgové pilně pracují, prezentují svoji práci doma i v zahraničí, neustále zlepšují prostředí i lékařské rehabilitační metody, a proto jim asi zrušení pracoviště nehrozí.

A znovu do školy, tentokrát základní. Bývalí žáci si zavzpomínali nad školní kronikou, někteří se setkali i se svými učiteli, obdivovali výzdobu tříd připravených přivítat školáky po prázdninách, specializované učebny, vybavenou knihovnu a záviděli dnešním dětem přátelskou a příjemnou atmosféru ve škole. Čas kvapí a ještě toho musíme tolik stihnout! Škoda, ani jsme nestačili zajít mezi hasiče a myslivce, do muzea a zatančit si na náměstí. Do muzea zajdeme příště, nebudeme čekat na sedmisté výročí. V pět hodin utíkáme do sboru církve husitské, odkud znějící džezové melodie. V kulturním vyžití budeme večer pokračovat. Rychle se převlékneme a zase spěcháme do divadla. Obě představení jsou vyprodána, spokojení diváci tleskají svým hercům, ale večer ještě nekončí... Za chvíli vypukne ohňostroj. Krakonoš, který už dva dny navzdory meteorologickým předpovědím drží nad Vysokým stráž, tentokrát zaspal. Prudký déšť přesto neodradil stovky otužilců, krkčících se pod deštníky, ale vychutnávajících si pohled na kaskády zářících jisker na temném nebi.

V neděli ráno si trochu přispíme, protože mše v katolickém kostele začíná v 10 hodin. Pan emeritní biskup posvětil mariánský sloup na náměstí a rozloučí se s davem pozvaním na kávu a slivovici do svého litoměřického sídla.

Část rodiny se dočkala - konečně uskuteční vyhlídkový let nad Vysokým. Mraky ustoupily, my ostatní dole na terase pátráme zrakem po obloze a všem letadlům a vrtulníkům po jistotu máváme.

Odpoledne se vyjasnilo, oslavy končí, čekali byste, že si po tom maratónu půjdeme lehnout. Ba ne, vezmeme hrábě a košťata a začneme něco dělat... Ať je to naše město ještě krásnější.

Mgr. Květa Ceěová, České Budějovice

Ohlédnutí

Oslavy 650 let od první písemné zmínky o městském titulu Vysokého začaly ve velkém sále divadla Krakonoš v pátek odpoledne slavnostním zasedáním městského zastupitelstva. Na pořadu byl jediný bod - připomenutí trvání města a ocenění významných občanů a rodáků města.

Málokdo z nás má tu možnost dožít se takového jubilea, snad proto bych se domnívala, že pro všechny zúčastněné bude první akce oslav vzbuzovat pocit ojedinělosti a mimořádnosti. Bohužel ani samotné městské zastupitelstvo tak nepůsobilo. Už to, že jich z devíti zasedlo za bílé stoly jen osm, je přinejmenším zarážející. Stejně zarážející mi připadalo i nevhodné oblečení některých zastupitelů. Přesto celé dění proběhlo bez zádrhelů a v milé atmosféře, všichni ocenění s chvěním v srdci vystoupili dle svých možností a jsou vděční za uznání své práce, ať se jí dostalo z práva zastupitelstva, nebo uznáním pana starosty. Rozporuplné názory proč ten a ona a ne onen a ta už nejsou na místě. Snad by vše vyřešilo širší odůvodnění, ale na to by už nebyl časový prostor. Snad za padesát let to budou umět lépe, pokud ještě bude vůle a chuť chystat oslavy. Už jen pár slov na závěr: velké poděkování by mělo patřit panu starostovi, který poslední rok ukrájoval ze svého krajice času nadměrné sousto, a řekla bych - teď to bude slovo do prance -, že za minimální pracovní podpory většiny zastupitelů.

Tři srpnové dny uběhly jako voda v Jizeře, návštěvnost všech akcí byla vysoká. Potěšitelný je fakt, že se tu potkalo mnoho bývalých rodáků, spolužáků, známých i obcasných "pobytníků" a spokojenost jim zářila z tváří. Jsem ráda, že jsem měla tu čest prožít letošní srpnové oslavy, a jsem hrdá, že jsem nebyla jen přihlížející. Těšilo mě, že se ve Vysokém našlo tolik šikovných a pracovitých lidí, díky kterým byly oslavy důstojné a milé zároveň. Škoda že ty příští zůstanou jen mým snem.

Svatava Hejralová

Díky za oslavy

Dostala jsem milé pozvání na oslavy 650. výročí první dochované zmínky o městském titulu. Díky svým známým jsme v pěkném prostředí mohli vše sledovat po všechny dny.

V pátek se hrála Republika za koně a fotbal. To byly tak bezvadné výkony všech herců, člověk se musel smát od začátku až do konce. Pan učitel Pýcha to napsal úžasně. Ač jsem už letitá, cítila jsem se hned mladší. V sobotu si nás získala hudba i mažoretky. Jen jsem se podívala, že muzikanti nebyli vysočtí, vždyť Vysoké mělo vždy svou kapelu. Večer opět pěkné představení. Všem hercům ze srdce děkujeme a přejeme mnoho dalších úspěchů. Také ohňostroje se vydařil, i přes nepřízeň počasí.

Městskému úřadu díky za výbornou organizaci těchto oslav.

Hana Pochopová

Návraty

Celý život se vracíme. Domů, do rodného kraje, na místa svých činů i zážitků, tam, kde jsme něco pěkného viděli nebo prožili. Vracíme se, abychom si připomněli, zavzpomínali, potěšili se a hlavně proto, abychom se ujistili, že to, proč se vracíme, to, co hledáme, tu opět najdeme.

K nejkrásnějším návratům patří ty do dětství. Má dětská léta, to je Vysoké.

První lyžařské krůčky na Tříčských vrších, výlety do Kalifornie či na Štěpánku, ale také nezapomenutelná "divadelní představení" u Hryků na špejchaře. Do Vysokého se vracím už více než 50 let, v zimě i v létě, vždy jen na pár dní, jen se znovu projít kaštanovou alejí ke hřbitovu, zapálit svíčku, nadechnout se vůně čerstvé upečeného chleba a chvíli postát tam, kde je pohled na hory nejkrásnější.

Letos v srpnu mi však moje městečko nabídlo mnohem víc. Nechci psát o večerech strávených s vysokými herci ani o úžasném ohňostroji či letu

balonem. Chci místo toho poděkovat Vysokému za to, že mi v těchto dnech dalo pocit hrdosti, že sem také tak trochu patřím, a pocit jistoty, že bude vždycky tím místem, kam vracet se je potěšením a pohlazením na duši.

Ada Tošnarová, Praha

Vočima Krakonoše

Tak sem se po několika letech přišel podívat dółu do divalla na tu svou domácí chásku i na ty vostatní.

Potěšilo mě, že sem se moh usadit hnelle u dveří a ušechno mít tak říkajíc z první ruky. Činění tu bylo náramného a dost a dost. Tak zrouvna v pátek se tu sešla roztodiuná společnost a ušichní měli ksichly slaunostně naladěný. Jak sem tak vopatrně juknul do sálu, viděl sem, že tam dostávají dantesy. Radoval sem se, že tam byly taky pár mejch lidiček, ušak si to za to bernožení v divalle zasloužej.

No a co teperv večír, toho lidu, co se valilo dveřma, až zapelnili celej velkej sál a zrouna jako já čumákovali na slaunostní voponu vod pana Falky. Tá se spouští jen vo velkejch slávách a ta prej tedkon je, jak sem vodposlech. Šest set padesát roků to je, co se ví vo městě Vysokým! Šak taky se vo tom na perknech divalla hrálo, vo Havlatoj a jeho medvědoj, třech horskejch rodinách, vo polityce, vo pokladu a hlauně vo zdravým selským rozumu, kerej vyřeší cestu do Ameriky. Lidi plácali, smáli se a taky nám sem tam přispýpali do kasičky říakej šesták na vopravu baráku a za to jim moc děkuju.

No a co teperv v sobotu, to se tropilo. Vodpoledne se muselo hrát pro dětištata dvě loutkovy po sobě, páč najennou se nevešly. A to se ještě courali po baračistěti další zjedauci a vokukovali, jak to vypadá na jevišti, v šatnách, kde se prubírovalo vosjetlení a rámsy do divalla na večír. Flašinet vyhrával vostošest a já najennou neuředál, na co dříu dávat pozor. A večír? To teperv byla mela! Lidištata jako sardinky namačkaný v sále, celý cacný, jak to nneska dopanne s panem Fogem, jeslipak přide akurát, dyž se kolem furt motá ten šizuňk Fix. A ty slávy, dyž vyjel slon, krokodýl sežral botiště a kór dyž na jeviště vterhli Indyjáni a třílelo se. Jako při těch prvnych hrách, taky se to líbilo, pleskalo se a radost náramná ve ušech koutech divadelního baráku. Prej byla

estě třelba pro potěchu na náměstí, ale tam sem nebyl, jen co sem vočkem zahlídl, jen chválu sem slyšel. Už sem začal bejt trochu uondanej, ale vydržel sem i v neděli. To byla sláva v loutkovém, ale pro vodrostlejší diváky. Na sjetlo boží se vytáhla hra Prokopa Háška Vo Havlasoj Pavlatoj, dostala nový mundúry, a dyž sjetla zhasly, na šedesát lidiček se kochalo starou úsměvnou podívanou v loutkách, co sou starý jako já.

Musím vám poujedit, že dyž mě štrachali zpátky k vikýři k horám, že mi bylo krapet smutno, ale ti dvě, co tam za mnou choděj a prosej vo počasi a přízeň verchnosti, mi svatosvatě slíbili, že letos vo tý sláuě ušech vochoťníků mě nechaj hlídat' kasičku i baračístě. A to já moc rád, dyť já tu chasu vochoťnickou nevyměním ani za nic a dokavád' budou tropit' dobrotu, nebudou se hašteřit a divallo se bude hrát' pro potěchu a ně sjetskou slávu, tak jim budu přát a chránit' je. Dyť hrdě nosej mý méno Krakonoš!

Váš Krakonoš

Střípky z oslav

Bylo jich mnoho. Střípků, které tvořily mozaiku oslav. Byly pestré, každý si v nich mohl najít svou barvu i tvar. Každý, kdo hledal, našel, ne každý se však potěšil. Kapacita sálů je omezená, a tak přirozeně nebylo uspokojeno mnoho těch, kteří toužili po divadle. I když byli ochotni stát, ve velkém i malém sále.

Každý, kdo přišel v časovém limitu, však měl otevřené dveře do všech institucí.

Mými střípky byly divadlo, muzeum a škola. Divadlo, protože jsem jako správný patriot hrdá na jeho dlouhou tradici a protože moc fandím těm, kteří tuto tradici nejen ctí, ale i rozvíjejí. A stejně jako před mnoha desítkami let jen "za radost", za ten potlesk v sále. Kdo vybral pro oslavy Cestu kolem světa, měl šťastnou ruku. Vždyť tato hra má v životě vysockých ochotníků skoro stejný význam jako pro město několikasetletá tradice!

Muzeum, protože jsem toužila spatřit dokument zakládající důvod oslav. Nežklamalo. Byl tam, i když jenom v podobě kopie části jedné příslušné stránky.

Střípkem nejvzácnějším byla pro mne škola. Zdaleka nejen proto, že je

už nepochybně navždy spojena s mou profesí, kterou mám moc ráda a pro kterou mám tedy přirozeně slabost. Hlavně proto, že mě v ní naučili překročit práh všednodennosti. Měla jsem na učitele štěstí... A tak jsem skoro se zatajeným dechem vstupovala do budovy, kde jsem nebyla přes čtyřicet let. Člověk se prý nemá vracet... Špatný dojem z nelibivě natřeného schodiště a zavřeného sálu, do kterého jsem si moc přála aspoň "nakouknout", protože jsme v něm prožili mnoho slavnostních chvil provázejících školní život, překryly s vkusem a péčí připravené nástěnky, vesele vyhlížející třídy a ochotné paní učitelky. A potěšení a zároveň překvapení největší? Třída s nápisem "Kroniky". Nevěřila jsem svým očím. Byly tam skoro všechny. S pohnutím jsem brala do rukou tu nejstarší. Začínala rokem 1815. Tak se tedy našly! Když jsem před lety psala seriál o školách na Vysocku, nebyly k mání. Ani v semilském archivu, ani ve škole, ani v soukromých rukou. Teď tedy bude konečně možné dopsat chybějící kus historie vysocké školy. Mám z toho radost.

Byly to pěkné oslavy. Dík za ně. Vám všem, kteří jste se o ně zasloužili.

doc. PhDr. Růžena Váňová, Praha

Dík za dva slavnostně prožité dny

Již od roku 1966 bydlím mimo Vysoké nad Jizerou. Od té doby často a rád navštěvuji svoje "rodné" město. V zimě i v létě. Rád se setkávám se svými spolužáky, se známými i s místy, kde jsem trávil volné chvíle svého dětství.

O oslavě 650. výročí jsem se dozvěděl z internetových stránek. Okamžitě jsem se rozhodl se zúčastnit. Po oba dny oslav bylo co dělat, co procházet a čeho se účastnit. Stihli jsme se ženou takřka celý program oslav a navíc ještě několik návštěv nám milých známých. Jako za odměnu jsme zavítali i do míst, ke kterým se vážou mé vzpomínky (Šachty, Stará Ves, divadlo, fotbalové hřiště...).

Z celého průběhu oslav nás oslovila návštěva základní školy, kam jsem devět let chodil. Žena mě musela vyfotit ve frontě na guláš (byl vynikající), a to v jídelně, na kterou mám nezapomenutelný zážitek. Asi v 5. třídě jsem dostal poznámku za to, že na tabuli s jídelníčkem před jídelnou jsem provedl úpravu

názvu jídla "smažený květák" na "smažený smeták". Přiznal jsem se po krátkém vyšetřování, neboť třídní učitelka šla najisto.

Nejmilejší ze všeho nás překvapila třída, kde byly vystaveny kroniky školy. Zde bylo mnoho návštěvníků, zajímali se o to, zda jejich ročník je v kronice zmiňován. Nahlédli jsme do starých i těch nejnovějších. Posléze jsme našli i kroniku, kde byla černobílá fotografie žáků 1. třídy z roku 1957. Mimo spolužáků Hrušky, Žanty, Vodsedálka, Kramáře a třídní učitelky Bartoňové jsem na fotu našel i sebe. Oba nás to velmi dojalo. Dohlížející paní učitelka mi dovolila ofotit si ta místa kroniky, která se dotýkala posledního ročníku mé školní docházky. Neboť nejen rukou psané záznamy, ale i výstřižky z tehdejších novin kroniku doplňují. Ty mi připomněly poslední školní výlet na Slovensko a rovněž rozloučení se spolužáky v Kramářově vile, kde jsme si naposledy zatančili českou besedu. Tu jsme pod vedením paní učitelky Hnykové předváděli na mnoha místech okresu. Oslavy města a pak především návštěva školy ve mně probudily mnohé další vzpomínky, které musela má žena po oba dny vyslechnout.

Na památku na tento den jsme si zakoupili pamětní plaketu, znak města malovaný na skle a knihu Putování s medvědem s ilustracemi mladé Jany Špráchalové, která nám své obrázky podepsala.

Děkujeme všem, kteří nám umožnili strávit dva příjemné dny v "našem" městě.

Rádi přijdeme pobejt.

František a Hana Doubkovi, Nový Bor

Druhý den oslav

Začal průvodem z náměstí na hřbitov, kde byly položeny květiny. V čele průvodu šly mažoretky, za nimi hudba, vysočtí divadelníci v kostýmech z některých her hraných ve Vysokém, následovali hasiči a pak další občané města i návštěvníci. Poté se všichni vrátili na náměstí. Tam se měly konat staročeské trhy, ale z technických důvodů byly zrušeny. Řemesla tu zastupovaly pouze "Císařsko-královská mincovna", kde byly k prodeji pamětní plakety, firma pana Vorla zabývající se uměleckým zpracováním kamene a perníkárí se svým sladkým zbožím. Stánky s občerstvením a hudba nemohly chybět.

Odpoledne byl ukotven horkovzdušný balon u Větrova. Od 14.00 byly

otevřeny školy, v té základní byly vystaveny práce žáků, jak výtvarné tak i literární z anglického a německého jazyka. Pak tu byly vystaveny biologické a chemické exempláře, ale i kroniky školy. Dále bylo otevřeno muzeum, kostel, hasičská zbrojnice, nemocnice a divadlo, v kterém bylo večer sehráno divadelní představení Cesta kolem světa za 80 dní. Hlavní program dne byl však na náměstí. Na pódiu hrál Konverze Band. Jediné, co program narušilo, byl déšť, ale ani ten nikoho neodradil od toho, aby si počkal na ohňostroj. Ten byl kvůli rozmarům počasí posunut o pár minut. Asi desetiminutový ohňostroj doprovázený hudbou sklídil ovace všech přihlížejících. Zábava pokračovala do brzkých ranních hodin.

Martin Plůcha, 9. třída ZŠ Vysoké nad Jizerou

"Ze zkoušení o lese i dospělák chvěje se. A co malé děti, které mám zkoušet..."

fekl jsem si před vědomostní soutěží pro děti, která byla připravena jako součást myslivecké expozice k výročí 650 letům od první písemné zmínky o městě Vysokém nad Jizerou.

V sobotu ráno jsem brzy vstal a šel v okolí Vysokého nasbírat dostatek letorostů listnatých a jehličnatých dřevin a keřů, stanovištních rostlin a léčivých bylin, pro zpestření jsem přidal i několik ne běžných exotických větviček, které byly součástí "poznávačky" pro děti. Ta byla podmínkou pro postup do dalšího kola. O stolek s vystavenými letorosty a bylinami byl velký zájem i mezi dospělými. Mnoho se jich bez ostychu nechalo poučit o názvech. Znalosti jiných lidí byly obdivuhodné, mnozí ovládali i latinské názvy. Do odpoledního finále však postupovaly jen děti. Ty soutěžily o velmi hodnotné ceny. Hlavní cenou byly čtyři letenky na vyhlídkový let nad Krkonošemi a nad okolím Vysokého. Dalšími byly knížky o zvířatech, přírodě, domino o lese a jiné upomínkové předměty. Věřím, že námi připravená akce se všem líbila a byla poučením nejen pro děti, ale i dospělé.

Čím více budeme o přírodě a životním prostředí vědět, tím více budeme jejich součástí.

Bedřich Čech

Výstava filatelie a starovysockých pohlednic

Šest set padesát let od první dochované zmínky o městském titulu Vysokého nad Jizerou bylo mimo jiné prezentováno neoficiální příležitostnou ceninou s obrazovým přitiskem a příležitostným razítkem, které mohli návštěvníci získat u zvláštní přepážky České pošty, umístěné po dobu oslav v městské knihovně ve škole.

Tamtéž byla i expozice k historii vysoké pošty, zahrnující celou dobu její existence od roku 1859, kterou zpracovali členové Klubu filatelistů ve Vysokém nad Jizerou. Zájemci o historii města a poštovníctví a také filatelisté si tuto se zaujetím prohlédli. Expozice byla doplněna malou výstavkou starých pohlednic z Vysokého nad Jizerou a dobovými fotografiemi ze soukromé sbírky Čermákových. Zájem byl zejména u starších občanů a rodáků, kterým obrázky připomněly jejich dávno prožitý čas.

Alois Šinkora

Ve filatelistické expozici "Historie vysoké pošty", kterou uspořádal a psaným slovem doprovodil pan Alois Šinkora ve spolupráci s vysokými sběrateli, mohli návštěvníci obdivovat např. unikátní korespondenci vysokého okresního soudu z 80. let 19. století či kompletní sestavu pamětních razítek naší pošty.

Expozici starovysockých pohlednic do tematických celků sestavil Daniel Dědovský z pokladů rodinného archivu. Celkové pohledy na Vysoké nejprve návštěvníkům připomněly, jak je naše město krásné z jakékoliv světové strany, v každém ročním období. Dále se autor zaměřil zejména na zmizelá či přeměněná zákoutí v Zákostelí a náměstí; pozornost upoutal rumpál na zákostelské vážnici. Z vysokého parku zaujaly návštěvníky zejména snímky výsadby parku, odhalování sochy Havlíčka či výstavba a první zkouška vodotrysku. Další cyklus tvořily snímky Kramářovy vily včetně vily rozestavěné, a jejich interiérů v období 2. světové války, kdy zde fungovala německá gauschule. Poté si pamětníci připomněli četné sokolské slety, sjezdy Strany národně

demokratické dr. Kramáře či průvod s alegorickými vozy na Petruškovu vrcha v roce 1928 na výroční mítink.

Vzpomenuty byly i okolní obce - zde zaujala především cenná fotografická stavba mostu přes Jizeru pod hradem Nistějkou poblíž Hradska. Úžas mnohých návštěvníků vyvolaly snímky naší plovárny z doby, kdy uprostřed ještě rostl mohutný strom. Když uschl, vyrobil nájemce koupaliště z jeho pařezu malý stoleček. Expozici uzavíraly pohledy a fotografie právě "vysocké zejmý" se stavbami ze sněhových kvádrů, skoky na lyžích a závody v Šachtách. Lyžařskou módou v době secese okouzily sestry Skrbkovy.

Autor výstavy ochotně podával všem zájemcům odborný výklad.

Daniel Dědovský

Knihovna ve dnech oslav

V čítárně městské knihovny byly kromě výstavy filatelistů o historii české pošty a zajímavých kuriózních starých pohlednic Vysokého nainstalovány i panely Tělovýchovné jednoty a Integrované střední školy ve Vysokém nad Jizerou a zájemcům poskytovány informace.

Hlavním tahákem však bylo příležitostné razítko, kterým s patřičnou razancí vládla pracovnice pošty Věra Preisslerová. Následkem byl mozol a namožená ruka. Prodej příležitostných korespondenčních listků, které šly dobře na odbyt, byl doplněn o Putování s medvědem (rozebráno 80 kusů) a nové pohlednice Vysokého (200 kousků). "Udalo se" i několik odznaků a na 50 pohledů Ski klubu. Kdyby se více odhadl zájem, prodalo by se i větší množství starších publikací o Vysokém od dr. Lukáše a také známky měly být k dispozici už v sobotu, kdy "se dveře netrhly". Zájem místních i přespolních návštěvníků byl obrovský. V neděli odpoledne davy prořídly, ale to souvisí i s tím, že na náměstí už zmizela většina atrakcí kromě piva.

Ivana Řehořová

Po stopách divadelních předků

Dne 21. srpna 2004 - v rámci oslav - se po dlouhé pauze opět otevřela turistická stezka Po stopách divadelních předků. Třiapadesát turistů, vybavených batůžky a pláštěnkami, provádl Tomáš Tichánek a Daniela Hejralová. Nejmladší účastník byl vybaven pohodlným terénním kočárkem, protože mu bylo pouhých 13 měsíců.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří se s námi prošli, a zvláště panu Miloslavu Vodsedálkovi a paní Marii Poloprutské, u kterých jsme mohli zhlédnout kouzelné pohyblivé betlémy.

Sbor dobrovolných hasičů a 650 let

Oslavy 650. výročí první dochované písemné zmínky o vysokém městském titulu jsme se snažili zpestřit i my, vysočtí dobrovolní hasiči. Stejně jako ostatní instituce ve městě, které otevřely své dveře veřejnosti, i hasiči nabídli podívanou na technické vybavení hasičské zbrojnice. A nejen to. Přispěli i chuťovým buňkám návštěvníků. Jako při každé větší akci se samozřejmě pekly sejkory. Pečení předcházelo škrábání brambor v pátek odpoledne, při kterém se sešlo asi 25 členů i nečlenů SDH. V sobotu byl sraz v 8.00 hodin. Péct se začalo po 9. hodině ranní. Chvilí trvalo, než se pláty rozehrály, ale pak už se "pečky" - dámy, které pečou sejkory, - nezastavily. Fronta byla neustále od 9 hodin ráno do 8 hodin večer. A na některé zájemce se ani nedostalo. Z 200 kilogramů brambor se podařilo upéct přes 3200 sejkor. Celkem podařený výsledek, nemyslíte?

Na závěr chci poděkovat všem, kteří se zúčastnili škrábání a strouhání brambor, a všem, kteří jakýmkoliv způsobem pomáhali v sobotu při pečení sejkor. Dále děkuji personálu kuchyně vysokého Ústavu chirurgie ruky a plastické chirurgie za možnost nastrohání brambor a kuchyni ZŠ za poskytnutí prostor na přípravu sejkor.

Blanka Bártová

Den otevřených dveří v nemocnici

Příjemně nás překvapil velký počet návštěvníků. Byla zde starší generace, která pamatuje všeobecnou nemocnici a později léčebnu tuberkulózy. Zvláště nás potěšil zájem mladých lidí, kterých přišlo opravdu mnoho.

Návštěvníky jsme vítali v přízemí hlavní budovy, kde pro ně bylo připraveno bohaté a krásné upravené občerstvení - koláče, preclíky, jablka, oříšky, káva, čaje atd. Často je to zaskočilo, a tak jsme je nabádali, ať se nestydí si vzít. Když se v čekárně utvořila menší skupinka, zahájili jsme prohlídku nemocnice. Návštěvníkům jsme zpřístupnili veškeré prostory. Pro řadu z nich to byl neobvyklý zážitek. Mohli volně vstoupit na místa, kde se denně provádějí operace, nemuseli se zouvat ani převlékat. Proto mnozí vstupovali jaksi s obavami a ostychem. Není divu, do těchto prostor se nelze běžně dostat a každá nemocnice v lidech vzbuzuje úzkost.

Prohlídka vedla přes ambulanci na RTG, rehabilitaci a převazovnu, lůžkové oddělení a operační sály, které byly před malováním, a tudíž před generálním úklidem. Na všech těchto pracovištích návštěvníky prováděly sestry, které tam nejčastěji pracují. Všichni si tak mohli prohlédnout přístroje a nástroje používané při operacích, rehabilitaci nebo sterilizaci. Na lůžkovém oddělení mohli vidět běžné pokoje, pokoje pro invalidy, nadstandardní pokoje pro náročnější klienty, "dospávací" pokoj pro pacienty po narkóze, jídelnu, společné prostory. Podle našeho názoru se návštěvníkům akce líbila. Největší obdiv sklídily operační sály a rehabilitace. Jsou to místa poněkud neobvyklá a bylo tam toho nejvíce k vidění. Během prohlídky jsme odpovídali na otázky. Návštěvníky nejvíce zajímalo, jaké druhy operací se u nás provádějí, jak mají postupovat, chtějí-li být zde operováni, kolik má nemocnice zaměstnanců, jaké metody využíváme při rehabilitaci apod. Pro nás pro všechny to bylo velmi příjemné odpoledne, neboť jsme viděli, že o naši práci je mezi lidmi zájem.

Irena Josífková, zdravotní sestra
a Miloslava Šviková, staniční sestra

Poohlédnutí

Ve významných dnech městských oslav jsme byli potěšeni tím, že mezi oceněnými občany máme naši lékařku paní doktorku Blanku Šinkorovou. Byla to právě ona, která s MUDr. Vejvalkou položila základy našeho ústavu. Spolu zahájili léčbu v oboru plastické chirurgie se zaměřením na chirurgii ruky. Ošetrovatelskou a organizační stránku zajišťovala vrchní sestra Adéla Hanušová. V novém oboru zdravotnický personál zapracovala sálková instrumentářka Zuzana Čistá, která přišla s MUDr. Vejvalkou z Prahy.

V roce 1995 po odchodu pana docenta Dlabala se stala MUDr. Šinkorová primářkou i ředitelkou ústavu. Spolu se zástupkyní MUDr. Alenou Schmoranzovou je čekalo velice těžké a složité období, v němž se zasloužily o zachování ústavu v době, kdy jeho existenci ohrožovala privatizace. Pomohly také přestavbě ústavu do dnešní podoby a vychovaly vedle sebe další zkušené plastické chirurgy.

S paní doktorkou Šinkorovou u nás nejdéle pracuje hlavní sestra Iva Mejsnarová, její manžel František jako elektrikář - údržbář. Jsou také dušemi ústavu, žijí pro něj a předávají nám cenné zkušenosti. Nejdéle pracujícími zaměstnanci jsou dále sálkové instrumentářky paní Bohumila Hančilová a Vlasta Mrvová a Mirka Hloušková z převazovny. Velkou pozornost ústavu věnoval také správce pan Miloslav Koníř.

Byli jsme rádi, že jsme ústav mohli představit veřejnosti a že o den otevřených dveří byl u nás tak velký zájem.

Ing. Marcela Škodová, ředitelka

Nezapomínám

Při oslavách 650. výročí jsem byla jako jedna z několika občanů odměněna "pamětním listem" na návrh městského zastupitelstva. Toto ohodnocení беру jako ocenění pro všechny zaměstnance, a tím i uznání významu nemocnice pro město.

Chtěla bych vzpomenout na ty, kteří se nejvíce zasloužili o zachování

nemocnice. Na začátku sedmdesátých let rozhodnutím o odběru pitné vody pro Semily z povodí Vošwendy byla nutná likvidace infekčního zařízení. Primář zanikající Léčebny kostní tuberkulózy MUDr. Petr Putolov usilovně hledal novou náplň. Šťastnou náhodou se setkala informace prof. MUDr. Václava Karovky z Kliniky plastické chirurgie v Praze o potřebě prostoru pro rozvoj chirurgie s informací primáře MUDr. Karla Fahouna z Kosmetického ústavu o volném zdravotnickém zařízení ve Vysokém. Eminentní zájem specializovaného plastického chirurga z Kliniky plastické chirurgie v Praze MUDr. Jaroslava Vejvalky, CSc., budoucího primáře Ústavu chirurgie ruky ve Vysokém nad Jizerou, tak vedl k vytvoření zařízení s komplexní péčí o poškozenou nebo nemocnou ruku. Tím nám tito tři lidé zajistili tak nádhernou odbornost s perspektivou nemocnice, za což jim patří veliký dík. Věřím, že by byli spokojeni i s dnešním stavem ústavu a kvalitou péče.

Současnému vedení přeji trpělivost a kvalitní výsledky v budoucnosti.

MUDr. Blanka Šinkorová

Město na hoře ležící

Starý měšťanský dům, v němž sídlí vysoké vlastivědné muzeum, už dávno nepojal tolik hostů jako právě v době oslav 650. výročí první dochované písemné zmínky o městském titulu Vysokého nad Jizerou. Týkalo se to zejména sobotního odpoledne, kdy se dveře opravdu téměř nezavřely.

Těžko říct, co poutalo největší pozornost - zda starobylá lékárna, nainstalovaná ve výstavní místnosti, kde jsou k vidění exponáty už zhruba z poloviny 18. století, nebo stálé expozice lyžařství, ochotnického divadla, zemědělství, řemesel, zvyků, školy, osobností Vysocka, hudby, historie starší i mladší, či sbírka Krakonošů. Věříme však, že každý návštěvník si něčím přišel na své. Jisté je, že nikdo z příchozích - a vystřídalo se jich tu od pátku do neděle celkem 712, z toho 412 v rámci odpoledne otevřených dveří mezi mechanický betlém Jana Metelky - Kovárenského ze Sklenařic. A samozřejmě ani Město na hoře ležící.

Takovýto název dostala výstava, kterou jsme uspořádali ve spolupráci se Státním ústředním archivem Praha k významnému výročí města. Vyhradili

Výzva

Pracovníci muzea ve Vysokém nad Jizerou prosí všechny, kdo mají fotografie tohoto balonu, aby je pro doplnění dokumentace zapůjčili do muzea.

Oslavy roku 1954 a 2004

Před padesáti lety jsem organizoval oslavy 600 let od první zprávy o Vysokém jako o městě. Mohu proto srovnávat s letošními.

Ty tehdejší byly skromnější, jak to odpovídalo tehdejší společenské situaci. Měl jsem na slavnostním zasedání vysockého Městského národního výboru více než hodinovou přednášku o historii, tehdejší současnosti i možné budoucnosti města. Vyslechl ji i předseda KNV tehdy podstatně většího Libereckého kraje. Součástí oslav byla výstava Vysoké v literatuře a umění výtvarném. V divadle bylo provedeno pásmo Vysoké v hudbě a zpěvu. Závěrečný ohňostroj byl z technických důvodů jen skromný.

Letošní oslavy po padesáti letech byly mnohem pestřejší, i když je chvílemi ohrožovala nepřízeň počasí. Na slavnostním zasedání v divadle udělilo městské zastupitelstvo dvě čestná občanství a řadu čestných ocenění. Krakonoš pokřtil sektem publikaci Putování s medvědem. I ostatní hlavní a doprovodné akce oslav byly splněny a nadšeně oceněny.

Když již roku 2002 správa města začala připravovat oslavy, napsal jsem panu starostovi 2. 2. 2002 dopis, ve kterém jsem uváděl úkoly, jež podle možností by měly být do té doby splněny. Některé mohou být uskutečněny později. Je to pořízení textových tabulí na domech, kde již většinou bývaly, klimatizace sklepa v muzeu, pomoc farnímu úřadu s opravou schodiště ke kosťelu...

Oslavy 650. výročí předčily má očekávání. Vydařily se především zásluhou pana starosty. Snad se mu podaří získat i členy městského zastupitelstva pro úsilí o další rozkvět města.

JUDr. Václav Lukáš

Pár slov k sborníku Putování s medvědem

Jako rodilý Vysočák jsem byl na tento sborník zvědav. Oslav jsem se zúčastnil po všechny tři dny. Líbily se a vydařily lépe než počasí.

Sborník jsem dostal. Nejprve jsem ho jen prolistoval a odložil. Podruhé jsem se podíval na začátek a konec a potřeť jsem jej přečetl najednou, jedním dechem.

Jeho porodní bolesti jsem znal, protože jsem malým kouskem do něho také přispěl. Vim, co to dalo Ivo Vodseďálovi starost, běhání, prošení, přemlouvání a ještě další práce, než dal dohromady všechny příspěvky. Snad ani jeden termín nebyl dodržen, vše se stále odkládalo. Ale konečné dílo stojí za to.

Vysoké má již jeden sborník - vyšel před sedmdesáti lety k stoletému výročí velkého požáru města - a svou monografii od dr. Václava Lukáše z roku 1992. V ní čtenář najde všechna data týkající se města, a to od prvopočátku až po současnost.

Do nového sborníku dala redakční rada také všechna potřebná data, ale provádí to spíše "povídavou" formou. Příspěvky jsou proloženy Posly radosti. Tato povídaní o třech vysockých figurkách, které znali všichni Vysočtí, pozvedla sborník tak, že se nestal pouze snůškou faktů o dění ve Vysokém.

Také výběr fotografií je proveden pečlivě. Dík patří i Janě Špráchalové za její kresbičky, které se prolínají celou knihou. Zatím nejpilnějším čtenářem sborníku je asi Mgr. Alice Sládková, neboť prováděla korekturu článků, aby v nich - v rámci časových možností - opravila co nejvíce chyb.

Doufám, že tak jak se sborník líbí mně, tak se bude líbit i všem dalším čtenářům a že se dostane do všech koutů naší republiky a i do dalších zemí světa a zajistí tak popularitu Vysokého na dalších 650 let.

Vladimír Hladík

Jedním z autorů, kteří přispěli do sborníku Putování s medvědem, byl i kněz MUDr. Ladislav Kubiček. Ochotně a bez upomínání zareagoval na prosbu Ivo Vodseďálka, jenž ho v této souvislosti oslovil.

Příspěvek doktora Kubička Vzpomínky vysockého faráře najdete na straně 38 v oddílu Duchovní život. Bohužel je to pravděpodobně jeho poslední větší práce tohoto zaměření. V sobotu 11. září 2004 dorazila do Vysokého zpráva o tom, že pan farář skonal. Zpráva o to bolestnější, že zemřel násilně... Koncem srpna ještě poslal z Třebenic, svého posledního působiště, lístek:

411 13 25. 8.

Milý pane Vodseďáku,
to víte, že mám radost z publikace a z toho, že se ta oslava vydařila.
Rád zdravím...

P. Lad. Kubiček

Osobnost Ladislava Kubička si připomeneme v příštím čísle Větrníku.

Redakce

Svěcení sochy Panny Marie

Jedním z vrcholů městských oslav bylo nedělní vysvěcení obnovené sochy Panny Marie stojící na náměstí.

Administrátor Pavel Ajchler zajistil pro tuto slavnostní příležitost účast emeritního litoměřického biskupa Josefa Koukla. I když je mariánská zbožnost vlastní především katolické církvi, nikomu neušla jedna podstatná skutečnost, a to ekumenické ovzduší celé události. Po slavnostní mši svaté celebrowané biskupem Kouklem a hudebně provedené Svatováclavským sborem (Mše D dur - Lužanská - Antonína Dvořáka) se k mohutnému procesí směřujícímu na náměstí přidala nenápadná skupinka věřících Církve československé husitské i s jejich jáhnem Jaroslavem Křivánkem, kteří se hrdě prezentovali husitským praporem. Pan biskup se po celou dobu shromáždění netajil svou dobrou náladou, lidskou otevřeností a smyslem pro humor, který patří k moravskému natu-

relu. Ve svém projevu zdůraznil smysl Marie pro současnost, který spočívá v jejím přijetí Boží vůle za vlastní. Proto i my stejně jako Maria máme dělat to, co po nás Bůh žádá.

Poté pan starosta Jindřich Matura přinesl k posvěcení městský prapor a pana biskupa seznámil s legendou uhlíře Havlasa Pavlaty zápolícího s medvědem. Pan biskup pogratuloval panu starostovi ke krásnému městu a připomněl dnes už zapomenutý smysl praporů, které jsou symboly společenství.

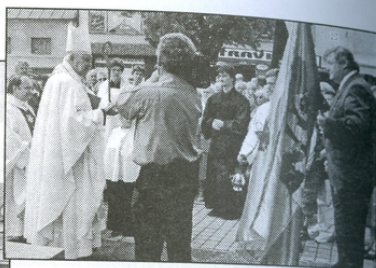
Po samotném svěcení dostal slovo jáhen Jaroslav Křivánek, který ve své krátké promluvě neskrýval radost nad účastí Církve československé husitské při této události, neboť právě pod sochou Panny Marie na jaře 1921 sloužil první bohoslužbu Církve československé ve Vysokém nad Jizerou ThDr. Karel Farský. Jaroslav Křivánek vyjádřil naději, že postava Marie jakožto Matky církve by tedy v našem městě mohla být jednotícím prvkem mezi církvemi.

Jitka Křivánková

Milí čtenáři, dovoluji, abychom závěrem poděkovali i všem autorům, kteří pomohli vytvořit toto mimořádné číslo městského zpravodaje. I když v něm není zachycen průběh oslav do úplných detailů, myslíme si, že alespoň něco z té pestrosti se do něj, právě díky přispěvatelům, dostalo.

Možná že se zrovna tento Větrník stane inspiračním zdrojem pro naše potomky, kteří budou - snad přinejmenším s takovou úctou, ale i radostí jako my - slavit 700 let první dochované písemné zprávy o městském titulu Vysokého nad Jizerou. Ať jim Krakonoš přeje!

Redakce

Ze svěcení sochy Panny Marie

Členové vysokého DS Krakonoš v průvodu

Mažoretky a členové SDH v průvodu

Džezový Konverze Band ve sboru dr. Karla Farského

Větrovanka pod vedením Jana Hejrala st.

Křest sborníku Putování s medvědem v divadle Krakonoš
(Ivo Vodsedálek a Krakonoš)

Z Cesty kolem světa za 80 dní, režie Jan Hejral st.

Termín představení	Divadelní soubor	režie	autor	Představení
pátek 8. října 19.30 hodin	Divadelní spolek Krakonoš Vysoké nad Jizerou	Milan Schejbal	Robert Thomas	Dvojí hra
sobota 9. října 19.30 hodin	DS Eduarda Vojana Bměnec	Břetislav Hodek	Ray Cooney 1+1=3 (Jeden a jedna rovná se tři)	Oskar
neděle 10. října 16.00 a 19.30 hodin	DS Vojan Libice nad Cidlinou	Jaroslav Vondruška	Claude Magnier	Oskar
pondělí 11. října 16.00 a 19.30 hodin	DS Scéna Libochovice	Jaroslav Kodeš	Ladislav Stroupežnický	Naši furianti
úterý 12. října 8.30 a 10.30 hodin	DS M+M Hranice u Aše host přehlídky	Jakub Zindulka	Jakub Zindulka	Pohádky pro myšky
úterý 12. října 16.00 a 19.30 hodin	Spolek divadelních ochotníků v Radnicích	Jaroslav Vyčichlo	Nikolaj Vasiljevič Gogol	Ženitba
středa 13. října 16.00 a 19.30 hodin	Kroužek divadelních ochotníků Hvostná	Dušan Sitek	Gabriela Preissová	Gazdina roba
čtvrtek 14. října 8.30 a 10.30 hodin	Doveda Sloupnice	Markéta Světlíková	Štěpán Jelinek	Král k sežráním
čtvrtek 14. října 19.30 hodin	DS Vojan Desná	Štefan Pustai	Aldo Nikolaj	Černý pátek
pátek 15. října 16.00 a 19.30 hodin	Symposion Třebechovice pod Orebem	Rudolf Faltejsek	Carlo Goldoni	Treperendy
sobota 16. října 13.00 a 16.00 hodin	DS Jirásek Rokytice nad Jizerou host přehlídky	Jana Mařasová	Marco Camuletti	Na správné adrese